

สภาเภสัชกรรม (The Pharmacy Council of Thailand)

สำนักงานเลขาธิการสภาเภสัชกรรม อาคารสภาวิชาชีพ ชั้น 8 กระทรวงสาธารณสุข

เลขที่ 88/19 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 080 285 8082

Website: <https://www.pharmacycouncil.org> Email: pharthal@pharmacycouncil.org

ประกาศสภาเภสัชกรรม

ที่ ๕๖ /2563

เรื่อง การกำหนดมาตรฐานและขั้นตอนการให้บริการเภสัชกรรมทางไกล (Telepharmacy)

ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ มีผลทำให้เกิดการให้บริการทางการแพทย์ทางไกลในบางประเภทซึ่งผู้รับบริการไม่ต้องเดินทางมาพบกับผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยตรง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีโรคระบาดโควิด-19 ทั้งนี้ ผู้รับบริการต้องได้รับหลักประกันการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค การให้บริการเภสัชกรรมทางไกลซึ่งเป็นการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม โดยให้การบริบาลทางเภสัชกรรม (Pharmaceutical care) และการบริการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ รวมทั้งการส่งมอบยา โดยผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล สภาเภสัชกรรมจึงกำหนดมาตรฐานและขั้นตอนการให้บริการเภสัชกรรมทางไกล เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนว่าจะได้รับบริการที่ได้มาตรฐานจากผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสม ในการให้บริการด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนี้

การให้บริการเภสัชกรรมทางไกล (Telepharmacy) คือ การบริบาลทางเภสัชกรรม (Pharmaceutical care) และการให้บริการที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ โดย ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมสามารถสื่อสารกับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการได้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร (Telecommunication) รวมทั้งการส่งมอบยา โดยมี

1. มาตรฐานการให้บริการเภสัชกรรมทางไกล

- 1.1. ผู้ให้บริการต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม
- 1.2. จัดให้มีระบบการขึ้นทะเบียนผู้ป่วย และการบันทึกประวัติผู้ป่วยและการให้บริการ
- 1.3. จัดให้มีระบบการบันทึกข้อมูลเสียงหรือวิดีโอในขณะที่ให้บริการและติดตามผลการใช้ยาของผู้ป่วยที่สามารถรักษาความลับข้อมูลของผู้ป่วย โดยผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ป่วยได้
- 1.4. จัดให้มีระบบการบริบาลทางเภสัชกรรม ดังต่อไปนี้
 - 1.4.1. การสัมภาษณ์ผู้ป่วยหรือญาติของผู้ป่วย เพื่อรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นในการให้การบริบาลทางเภสัชกรรม ได้แก่ ประวัติความเจ็บป่วยและโรคประจำตัวของผู้ป่วย ประวัติการใช้ยา ประวัติการแพ้ยา/อาการไม่พึงประสงค์จากยา ประวัติการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร วิตามิน และสมุนไพร และประวัติการใช้ยาตามสั่ง
 - 1.4.2. การวิเคราะห์ใบสั่งยา (Prescription analysis) และค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยา (Drug-related problems) ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้
 - 1.4.2.1. การประเมินความเหมาะสมของการใช้ยาต่อผู้ป่วยแต่ละราย ทั้งชนิดของยา รูปแบบของยา ความแรง/ความเข้มข้นของยา ขนาดยา ความถี่ของการให้ยา ระยะเวลาในการใช้ยา ความพอเพียงของยาที่สั่งจ่ายในแต่ละครั้ง เจือปนเฉพาะในการใช้ยา วิธีการใช้ยา เทคนิคพิเศษ
 - 1.4.2.2. การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรกิริยาระหว่างยากับยา ยากับอาหาร ยา กับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และยากับสมุนไพร

1.4.2.3. การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

1.4.2.4. การประเมินความเหมาะสมของยา ตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น

- หลักเภสัชพันธุศาสตร์
- กลุ่มผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลเฉพาะ ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ, หญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร ผู้ที่มีการทำงานของตับหรือไตบกพร่อง ผู้ที่มีความบกพร่องทางเภสัชจลนศาสตร์ของยา เช่น ภาวะพร่องเอนไซม์ G-6-PD
- ข้อมูลระดับยาในเลือดหรือผลทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง เช่น INR สำหรับ warfarin เป็นต้น

1.4.3. การให้คำแนะนำปรึกษาผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยเกี่ยวกับยา การจัดการเมื่อผู้ป่วยลืมใช้ยา การปฏิบัติตัวที่เหมาะสม การเก็บรักษา ยา การสังเกตยาหมดอายุ การติดตามผลการใช้ยา การจัดการเมื่อผู้ป่วยมีความผิดปกติที่เกิดจากการใช้ยา

1.4.4. การส่งต่อผู้ป่วยไปยังสถานพยาบาล

1.5. ต้องมีมาตรฐานในการขนส่งที่สามารถรักษาคุณภาพและความคงตัวของยาตลอดการขนส่ง โดยคำนึงถึง

1.5.1. อุณหภูมิในขณะขนส่งกับประเภทหรือชนิดของยา

1.5.2. ส่งมอบยาครบถ้วน ถูกต้องแก่ผู้ป่วย ผู้รับบริการ ณ สถานที่และเวลาที่กำหนด

1.5.3. ป้องกันการสูญหาย มิให้นำไปใช้ในทางที่ผิดหรือก่ออาชญากรรม

ทั้งนี้ อาจกำหนดให้มีระบบติดตามสถานะการขนส่ง (Tracking) ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ผู้ป่วย หรือผู้รับบริการ สามารถตรวจสอบได้

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงานเภสัชกรรมทางไกลของเภสัชกร

2.1.กรณีเป็นสถานพยาบาล

2.1.1. รับใบสั่งยา และตรวจสอบการขึ้นทะเบียนผู้ป่วย

2.1.2. พิจารณาให้การบริบาลเภสัชกรรมทางไกลที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยตามมาตรฐานข้างต้น

2.1.3. ติดต่อผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล และนัดหมายการส่งมอบยา

2.1.4. ให้ผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล แสดงตนว่ามีชื่อตรงกับที่ขึ้นทะเบียนผู้ป่วยและชื่อในใบสั่งยา กรณีเป็นผู้รับยาแทนผู้ป่วย ให้แสดงตนว่าเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ป่วยตามที่ได้แจ้งไว้ เมื่อถูกต้องแล้ว เภสัชกรอธิบายรายการยาที่จะได้รับ วิธีการใช้ยา ข้อควรระวังการใช้ยา คำแนะนำการใช้ยา คำเตือนการใช้ยา ฯลฯ

2.1.5. จัดทำบันทึกประวัติการให้บริการแก่ผู้ป่วย (Patient profile and medical records) โดยต้องมีการบันทึกเสียงตลอดระยะเวลาการให้บริการเป็นอย่างน้อย

2.1.6. ติดตามผลการใช้ยาของผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล

2.2.กรณีร้านยาที่ได้รับใบสั่งยา

2.2.1. จัดทำทะเบียนผู้ป่วย (Patient registration) และจัดทำแฟ้มประวัติผู้ป่วย (Patient profile) ที่มีการรักษาความลับของผู้ป่วย และให้ผู้ป่วยยินยอมให้เภสัชกรเข้าถึงข้อมูลสุขภาพของตน เพื่อประกอบการให้บริการ

2.2.2. รับใบสั่งยา และตรวจสอบการขึ้นทะเบียนของผู้ป่วยกับสถานพยาบาล

2.2.3. พิจารณาให้การบริบาลเภสัชกรรมทางไกลที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยตามมาตรฐานข้างต้น

2.2.4. ติดต่อผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล และนัดหมายการส่งมอบยา

2.2.5. ให้ผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล แสดงตนว่ามีชื่อตรงกับที่ขึ้นทะเบียนผู้ป่วยและชื่อในใบสั่งยา กรณีเป็นผู้รับยาแทนผู้ป่วย ให้แสดงตนว่าเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ป่วยตามที่ได้แจ้งไว้

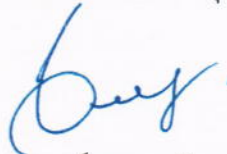
เมื่อถูกต้องแล้ว เกสัชกรอธิบายรายการยาที่จะได้รับ วิธีการใช้ยา ข้อควรระวังการใช้ยา
คำแนะนำการใช้ยา คำเตือนการใช้ยา ฯลฯ

- 2.2.6. บันทึกประวัติการให้บริการแก่ผู้ป่วย (Patient profile and medical records) โดยต้องมีการ
บันทึกเสียงตลอดระยะเวลาการให้บริการเป็นอย่างน้อย
- 2.2.7. ติดตามผลการใช้ยาของผู้รับบริการ

2.3. กรณีร้านยาที่ให้บริการ โดยไม่ได้รับใบสั่งยา

- 2.3.1. ขึ้นทะเบียนผู้ป่วย (Patient registration) และจัดทำแฟ้มประวัติผู้ป่วย (Patient profile) ที่มีการ
รักษาความลับของผู้ป่วย และให้ผู้ป่วยยินยอมให้เภสัชกรเข้าถึงข้อมูลสุขภาพของตน
เพื่อประกอบการให้บริการ
- 2.3.2. ชักประวัติการป่วย และให้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีทางเภสัชกรรม (Good
Pharmacy Practice) จรรยาบรรณวิชาชีพ และข้อบังคับของสภาเภสัชกรรมว่าด้วยข้อจำกัด
และเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม และเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริบาลเภสัชกรรม
ทางไกลข้างต้น
- 2.3.3. ติดต่อผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล และนัดหมายการส่งมอบยา
- 2.3.4. ให้ผู้รับบริการ แสดงตนว่ามีชื่อตรงกับที่ทะเบียนผู้รับบริการ เมื่อถูกต้องแล้ว เกสัชกรอธิบายรายการ
ยาที่จะได้รับ วิธีการใช้ยา ข้อควรระวังการใช้ยา คำแนะนำการใช้ยา คำเตือนการใช้ยา ฯลฯ
- 2.3.5. จัดทำบันทึกประวัติการให้บริการแก่ผู้ป่วย (Patient profile and medical records) โดยต้องมี
การบันทึกเสียงตลอดระยะเวลาการให้บริการเป็นอย่างน้อย
- 2.3.6. ติดตามผลการใช้ยาของผู้รับบริการเภสัชกรรมทางไกล
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง

ประกาศ ณ วันที่ 2 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จिरาพร ลิ้มปานานนท์)
นายกสภาเภสัชกรรม